

عنوان مقاله:

تبیین علل ضعفهای اخلاقی در اندیشه علامه طباطبایی و مکناتن

محل انتشار:

دوفصلنامه پژوهش های عقلی نوین، دوره 5، شماره 10 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

محمد مهدی شمسی - معارف، دانشگاه مراغه

محمد رضا ضمیری - مدیر گروه معارف دانشگاه پیام نور

علی سعیدی - استادیار پیام نور

حسین اسماعیلی - استادیار پیام نور

خلاصه مقاله:

مکناتن براساس دیدگاه خاص‌گرایی و هم‌چنین وظیفه‌گرایی (در معنای موردنظر خویش) معتقد است تبیین انگیزش اخلاقی و هم‌چنین تبیین علل ضعف‌های اخلاقی باید براساس موقعیتی‌سنجیده شود که فعل در آن رخ میدهد. وی اعتقاد دارد زمانیکه شخص در موقعیت انجام فعل قرار می‌گیرد، میتواند از موقعیت خود، دو نوع درک یعنی درک عام و درک محدود داشته باشد. وی درک عام از موقعیت را به افراد بافضیلت نسبت داده و معتقد است اگر شخص به درک عام دست یابد هرگز دچار ضعف اخلاقی نخواهد شد. مکناتن ضعف اخلاقی را در حوزه درک محدود بررسی کرده و عواملی همچون جذابیت فعل غیراخلاقی، غلبه احساس بر عقل و قوی بودن ملاحظات غیراخلاقی از ملاحظات اخلاقی را سبب درک محدود از موقعیت و ضعف اخلاقی برمی‌شمارد. از سوی دیگر علامه طباطبایی نیز در شکستگی مفاهیم اخلاقی، درک شخص از موقعیت را مدنظر قرار داده و همین امر زمینه مقایسه اندیشه دو متفکر را در حوزه تبیین علل ضعف‌های اخلاقی فراهم آورده است. علامه نیز به دو نوع درک عام و محدود از موقعیت اشاره میکند. ایشان درک عام را به افراد دارای ایمان قوی اختصاص داده و علت درک محدود را ضعف ایمان، جهالت اختیاری، برتر دانستن لذت‌های قوای شهوی و غضبی و ضعف اراده (ناشی از عواطف، ملکات اخلاقی، جو اجتماعی) میدانند. درنتیجه هر دو متفکر در حوزه تبیین علل ضعف‌های اخلاقی به دو نوع درک عام و محدود از موقعیت اشاره نموده و درک عام را به افراد بافضیلت اختصاص داده‌اند و هم‌چنین مسئله ضعف اخلاقی را در حوزه درک محدود بررسی نموده‌اند.

کلمات کلیدی:

علامه طباطبایی، دیوید مکناتن، انگیزش اخلاقی، ضعف اخلاقی، ضعف اراده

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1196433>

